

చందమామ

బిల్వల దూసెవత్తె

1ST AUGUST 47.

6

3-4

CHANDAMAMA

Chandamama

Photo - N. Ramakrishna

బలవంతపు బ్రాహ్మణాధమము

Start
the day
Smoothly -

ఈ పంపు శ్రీధరం భారతాభివృద్ధి
ఫౌండేషన్ ఆఫ్ క్రాంతిచింతన.
ఉత్సాహము, సాహసము లేదా ధైర్యము
"స్టార్ ఆఫ్ ఇండియా"
వెనుక, దురదృష్టవశాత్తూ, రుక్మ
కాంక్షి మమ్మగణకు ఈ వెబ్సైట్
ఎన్నికల, సామ్యజీవనముకే ఆదేశించి
కొలిపినది.

• **Star of India** •

వివరములకు క్రమము.

మదరాసు వెన్సిల్ ఫ్యాక్టరీ, మదరాసు.

క్రమములు:

వి. వెయిమల్ రెడ్డి అండ్ సన్సు

వి. సోమనాథు ప్రీట్, మదరాసు.

ఆమ్మ

బాంబాయిలో అత్యంత ప్రఖ్యాతి గాంచిన
 నేమిటే ఆరాధనలో భాగం. ఇం
 నీయో పీఠాన్ని వారి పరిశోధన వల్ల
 అందరికీ తెలిసింది. ఇంకే విద్యార్థులు
 అందరికీ తెలిసింది. ఇంకే విద్యార్థులు
 అందరికీ తెలిసింది. ఇంకే విద్యార్థులు

ఇండియా సెరామిక్స్ లిమిటెడ్
 నెల్లూరు కాళహస్తి సుదాలసు

చంద్రమౌళి
 పెద్దలకు

శారదాజ్యోతి

నేడే చందాదారుగా చేరండి
 సాలు చందా 5.8-0

*
 ఆపీసు
 87 ఆదారప్పన్ వీధి - మద్రాసు 1

ఉమా బ్రాండ్ ఆభరణములు

<p>ఉమా బ్రాండ్ రోమానుస్ ఆభరణాలు గాత్రానికి అందరికీ కలగజేసిన అందరికీ</p>	<p>Rs. 340</p>		<p>ప్రతి వస్తువు మీద UMA గ్యారంటీ అక్షరములు గుర్తింపు వలె ఉంటుంది.</p>
<p>ఉమా బ్రాండ్ రోమానుస్ ఆభరణాలు గాత్రానికి అందరికీ కలగజేసిన అందరికీ</p>	<p>Rs. 200-0</p>		<p>ప్రతి వస్తువు మీద UMA గ్యారంటీ అక్షరములు గుర్తింపు వలె ఉంటుంది.</p>

10 సంవత్సరములు గ్యారంటీ

(10) సంవత్సరముల గ్యారంటీ. నేడే ప్రామిసి.

ఉమాగోల్డ్ కలెక్షన్ వల్ల, ఉమామహల్

ఉమాగోల్డ్ కలెక్షన్ వల్ల P.O

మరింత వివరాలు

యువ

యువకుల మాస పత్రిక

ఇందిలో రి. యో. ఇందిలో మూల్యాధారం ఉన్నది నిర్మాణం కలనూ ప్రకటిస్తాము.
 ఈ విషయంలో తమ తమ కడనల వంటి కోర్కెలను ప్రతి నిర్మాణం కోరుకున్నాము.
 ఇందిలో రి. యో. ఇందిలో, మూల్యాధారం కోర్కెలను వంటి వ్యాపారం, ఉంటాయి.
 ఆధ్యాపకులు సహకారం అర్పిస్తున్నాము.

సంవత్సరం చందా రు. 5.0.0 ఏది ప్రతి 0-6-0

సలచిక సెప్టెంబరులో వెలువడుతుంది.

యువ కార్యాలయం

87, ఆదారప్పన్ వీధి, త.వ. మద్రాసు 1.

చదువుకోండి

చందమామ ఆత్మకథ	 8	చాతురి పోతు	 29
వచ్చే కాల	 8	వన్యజంతులు	 33
కాకమ్మక్క కథ	 9	పౌష్టిక విజ్ఞానం	 34
ఉదయపాటలు	 13	పెళ్లవారు - భారం	 37
బందారామయ్య	 14	వందకథ	 41
అందాలు చించి వందమామ	18	శిశువంశాధిపతి వక్కాదాప	 44
అన్నదమ్ములు	 19	రీతి - చిరుక - పాఠశాల	 49
A. S. నలు	 21	తెలివేగం సహాయం	 54
రాజగారు - చోడుగారు	 26	తెలివే తామరింగం	 59

ఇంకా, ఇంకా, ఎన్నో!

పొలు చందా **5-0-0**   **చందమామ**   ఏది ప్రతి **0-6-0**
 ఏర్లల మా నవత్రైక

చందమామలో ఏర్లల రచనలూ, ఏర్లల పోదోడా ప్రకటిస్తాము. చక్కని పోదోడా కార్డుల వైఖరిలో రీయింది 0.0.0 ఏళ్ళలో మంపారి. పోదో ప్రకటిస్తే ఉంది కుంటాము. లేకపోతే తప్పిపోతాము. ఆయి నవది రచనలు తిరిగి కాలాంతం కవరుపై వరు ఆరేపు రాసుకుని నిక్క అంటింది. వ్యాసంకోపాసే మాకు మంపారి. లేకపోతే మేము తప్పి మంపరేము. ఉత్తర ప్రదేశ్ కు వచ్చింది పెంది రాశి ముంకము. ఈ విషయాల ముఖ్యంగా గమనించి మాకు వసూలువకమని మా ప్రార్థన.

అపీను :

37, అదారప్పవ చితి : మద్రాసు 1

సంకలనం: చక్రపాణి

సంపుటి 1   1 ఆగస్టు 1947   సంచిక 2

తెలుగు పాపలారా!

మీరు నన్ను చూసి సంతోషాన్ని వెలిబుచ్చుతూ వ్రాసిన జాబులన్నీ నాకు చేరినవి. మీకు ఇవే నా దీవెనలు. ఇకముందు కూడా మీకు ఇంతకుంటే అంద చందాలతో, గమ్యుత్తు గమ్యుత్తు కురుల్లు చెప్పుతూ కువిస్తాను. సరేనా!

చూడండి, చందమామ ఏజిక్టు జాతికి ఏజిక్టు వ్యక్తికి మాత్రమే మామకాదు. హిందూదేశంలో అన్ని జాతులకూ, అందరికీ మామే. అందుచేత నేను అరము, కన్నడం, మళళయాళం, హిందీ మొదలైన అన్ని భాషలలో వచ్చి అందరికీ కువింపాలని ఆనుకుంటున్నాను. మారేమంటారు?

తెలుగులకు తెలుగు భాషలో చందమామను పునరుద్ధరించాలని కోరుతున్నాము

నా ఆత్మకథ

చందమామ

"అమ్మా అమ్మా! చందమామ వల్ల అల్లరివారి, ఎప్పుడూ చొక్కా అమ్మ తోడు కక్కడు, నేను మాడు ఎలా తోడున్నా వాని?" అని నీ అమ్మతో నామీద దాడిలు వెలుగుతుంటారు, నెలమేనా? నేను ఎందుకు తోడున్నానే ఎప్పుడన్నా అలోచించామా? దీనికి వెళ్ళే ప్రధాన కారణం ఉంది, మా అమ్మ మొవ్విదాకా చెబుతున్నట్లేది.

నేను పుట్టగానే అకాశమంతా వెలుగుతుంటే నందిపోయిందట. అది మూచి అక్కర్లే పోయి గ్రహాలు వచ్చాయి, దుక్కలు వచ్చాయి. నేను అంతా చక్కని తండ్రి అంటే చక్కని తండ్రి అన్నారు.

మంచిలో మంచిని అక్కర్లేనాకు చక్కని ఉయ్యాల తెచ్చింది. భరణ అందులో ముక్కలు వేలాడకట్టింది. కృత్రిక, రోహిణి అనూరాధ, రేవతి దానికి రంగురంగుల ముఖ్యతెరలు కట్టారు. అతెరలకు వెళ్ళ అంచున మెరుపు మోక అంచున అంద్ర ధమస్సు ఉండేది.

"చందమామ ఉయ్యాల నేను ఉపాలి అంది" రోహిణి. "నాడు నేను" అంది రేవతి. అలా దుక్క అంతా పొట్టాడుకుంటూ ఉంటే మా అమ్మ చివరికి రాశి కుడి ద్వంది. దానివైకారం పంతులభవ్యన

కొక్కొక్క రేవచ్చి తలసాడుతూ ఉయ్యాల వెళ్ళినావుతూ ఉండేవారు. వెళ్ళలేనని చరిత్రాని బయలుదేరిపోతూ నేను నిద్రపోతూవుంటే వచ్చి గూడులలో గుచ్చివేట్టు గుచ్చింది. మీకు అలాంటి పనులు తగిలాలే వెళ్ళి వాళ్ళకి చెప్పి వల్లర్ని పీడిస్తున్నా కాని మీరు రారు. నేను వెళ్ళిపోతూ వెళ్ళుతున్నాను.

మా అమ్మ గణగణా ఎంగెళ్ళవచ్చి, "నా తండ్రిగా, ఏడవకు" అంటూ పిరుకొంది. నా ఏడుపుకు కారణం తెలుసుకొంది. అలోచన అకాశంలోనే అంగళ్ళవచ్చి తరగవేసి చలిచూరని చక్కని గుడ్డ తెచ్చింది. అది వెళ్ళి నాకు వేక చిన్నకొట్టు కుట్టితొడిగింది. అకొట్టు మెక్కగా, హాయిగా, వెన్నవేచ్చగా ఉంది. ఆ కొట్టువేనే ఆ రాత్రి నిద్రపోయాను.

అల్లా నిద్రపోయి లేచేటప్పుటికి నాకొట్టు కాళ్ళి రింగిపోయి అంది. చక్కపారి బాధపరుచున్నాడు. మా అమ్మ గణగణా వచ్చి "ఎందుకొయి తండ్రి ఏడుస్తావు? ఎవరు కట్టారు?" అని అడిగింది. నేను అరిగింది చెప్పలేకపోయాను. ఉయ్యాలం ఉప్పతూపు రోహిణి వల్ల శంకె కలెంగి. అది ఏమన్నా చేపంబేమానని గమని నేన్ను

తన చేతుల్లోకి తీసుకొన్నది. నేను ఏడు ప్పానే చిన్నిపోయిన కొట్టు చూపించాను. మా అమ్మ ఏగాదిగా నా కంటియాచి "నా బంగారు తండ్రిగా, ఏడవకు. ఏను అంక మంచి కంటి కుట్టి తోడుగుతాగా. ఏడవకు. దాంకుండా కుడిలే చిన్నిగింది. ఈతడవ నీకు పరిపాలన కట్టుకువతానుగా." అంది.

మా అమ్మ మళ్ళీ అంగళ్ళవచ్చి తిరిగి మంచి గుడ్డతొచ్చి వెళ్ళటికి రెండుసార్లు కలతలు తీసుకుని కంటి కుట్టి తొడిగింది. అకొట్టు తడుపుకొంటూ, రోహిణి కాలిపోట చింటూ నిద్రపోయాను, ముడువారు లేచేటప్పుటికి ఏమి అరిగిందేనుకొన్నాడు. బంగారంవంటి కంటి అబాబిదిలుగా చెరిగి వుంది. మళ్ళీ బాధపరుచున్నాను.

అలా ప్రతిరోజు వెళ్ళే కెళ్ళకొట్టు కుట్టి తొడగటం, ముడువారు ప్రాధుటికి అది చాలాకే దిరిగిపోవటం అరిగింది. మా అమ్మ యిల్లా 14 కెట్టు కుట్టింది. 14 కెట్టు చిన్నిగాయి 16వ కంటి అన్నట్టికన్నా పెద్దది. చాం అం దంగా ఉంది. అది ఏమెందో తెలుసునా? ముడువారు ప్రాధుటికి వట్టి గంగిరెమ్మ తొంక అయింది. అమర్నాటికి మళ్ళీ నేను చిక్క పోయాను.

అదంతామానీ మా అమ్మకు ఏమి గతించి. అప్పటినుంచి మళ్ళీ కంటి కాని అక్కా కాని కుట్టి తొడగలేదు. ఏవరన్నా నాకు పరిపాలన కంటి కుట్టిస్తే ఎంతో సంతోషిస్తాను. మీలో ఏవెరువేయగల రావని?

వచ్చే శా! = మం. పా. శాస్త్రి

తెల్లన్ని నాపెల్లు తగల్గ తోడ
 చల్లన్ని నాకాంతి చమికిల తోడ
 మామయ్య నే చందమామయ్య నేను.
 తెలుగు తోటలలోని కలువనూ దేనె
 తెలుగు శీటలవావి తియ్యన్ని నీరు
 తెలుగు పిల్లల్లార! తీసుకోచ్చాను.
 తియ్యన్ని అనిట తేలిపోదాము
 తియ్యన్ని ఆతేనె తిందాము రండి!
 చుక్కల్ల తోగూడి చక్కగా ఆడి
 పుణ్ణుల్ల తోగూడి పాటుకుందాము
 ఆటల్ల పాటల్ల ఆలసిపోతేను
 చిన్ని పిల్లల్లార! సేదల్లు దేర
 పాలవెల్లిపయిని వప్పోల్దాము.
 తెనుగు పిల్లల్లార! చనుదెండు! రండు!!

కాకమ్మకు కథ

కౌశలను మనం చాలా అలుసుగా దండ్రులు చాలా ప్రజ్ఞావంతులు. ఎందుకంటే దూస్తాం. "కాకి చిరకాలమున్న నేకార్య మగును" అనేవద్యం మీరు చదివే సుంటారు. "లోకులు మయిగాకులు" అని సామెత ఒకటి ఉన్నది. ఈవిధంగా మనం కాకులను తిరకాలం. కాని కాకులు చాలా గొప్పవి. మనకు తెలియని విషయాలు కాకులకు తెలుసు. కాకి గుమ్మం నుండి నిలబడి అరిస్తే మనయింటికి చుట్టూ వస్తారు. వచ్చిపోయినవాళ్ళ మనస్సుల్లో ఏమైనా తీరని కోరికలుంటే కాకులు పిందాలు ముట్టవు. ఆప్పుడు మనం వచ్చిపోయినవాళ్ళ కోరికలు తీర్చడానికి ఒప్పుకుంటాం.

కాకులెంత తెలివైనవో తెలుసుకోవాలంటే కాకమ్మ జీవితచరిత్ర చదవాలి. క్రావణ మాసంలో ఒక మంగళ వారంనాడు కాకమ్మ గుట్టలోనుంచి వైకివచ్చి కళ్లతెరిచింది. కాకమ్మ తల్లి దండ్రులు చాలా ప్రజ్ఞావంతులు. ఎందుకంటే పుల్లలూ, చీపురు పుల్లలూ, రకరకాల ఈతలూ పెట్టి అందంగా గూతు కట్టటం చారిత్రా తెలుసు.

పుట్టినప్పుడు కాకమ్మ ఏమీ అందంగా ఉండేదికాదు. ఈకలులేనివొట్టూ, బోడితలూ, తలకన్న పెద్దముఠాకూ చూస్తే ఎవరికైనా నవ్వొచ్చేది. కాని మనం కాకి పిల్లల్ని చూసి నవ్వరాదు. నవ్వుతే వాటి కల్లిదండ్రులకు కోపం వస్తుంది. మనకు అందవికారంగా తని పించినా, కాకిపిల్ల కాకికిముద్దు. ఆ సంగతి మీకు తెలిసే ఉంటుందికదా!

కాకమ్మకు ముగ్గురు తోబుట్టువులు. ఇద్దరు అన్నదమ్ములూ ఒక తల్లెదనూ ఉండేవారు. ఇంతమందినీ సెంతుకు రావటం కాకమ్మ తల్లిదండ్రులకు ప్రయాసగా ఉండేది. కాకమ్మ తోబుట్టువులలో ఇద్దరు మరీ ఆగాపాతకులు

ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రభుత్వం ద్వారా ప్రచురించిన పుస్తకం

అప్పు వెళ్ళిపోతుండగా కాకమ్మ తండ్రికి గారెల వాసన కొట్టింది. వంట యింట్లో గారెల వంటుతున్నది అన్న. కాకమ్మ వంటింట్లోకి తొరబడి ఒక గారె వట్టుతున్నది. ఇంకలో తయ్యం దళాలును మూసిన చప్పురయింది. బండరాముడు, "అవ్వా, కాకి వంటింట్లో చేరింది. చమ్మనరా, చమ్మనరా!" అని కేకలు పెట్టాడు. "చంపు! చంపు!" అని తిరిగి కేక పెట్టింది అన్న.

కాకమ్మ తల్లిదండ్రులు చుట్టు పక్కల ఉన్న కాకులను గొంతు తిప్పిలిచారు. బండరాముడు పసిగె త్రిపోయి కాకమ్మను చంపడానికి వెళ్ల గడ తెచ్చాడు. అది వట్టుతుంది రోపలికివచ్చి మళ్ళీ తయ్యం మూసేకాడు. కాకమ్మ రోపం ఇరుక్కు పోయింది. బండ రాముడి చేతిలో గడనుంచి కప్పింపు కోవలానికి అటకమీద జాడల దగ్గర చేరింది. బండరాముడు కాకమ్మకేసి గడ లంగా విసిరాడు. కాకమ్మ వక్కాతు తప్పుతుంది. అటకమీది

జాడలు కిందపడి పగిలిపోయాయి.

"ఏం చేస్తున్నావురా, బండవెరవా! కాల్లే నీ కాకివేల!" అని అన్న బయటి నుండి లలలలాడింది.

"ఈసారి చూడు, అవ్వా! ఈకాకి వేంచేస్తానో!" అని అరిచారు బండ రాముడు. ఈసారి వారు కొట్టినవెల్పు పొణమీది బారెలమూతుడుకు పగిలి నెయ్యి యావత్తూ పోయిపోవడి భగవ అంటుకుంది. బండరాముడికి కయింపేవి తయ్యం తెరిచాడు. ఆ సందులో కాకమ్మ బయటికి జారుతుని తల్లిదండ్రులను చేరుకుంది. అన్న బండరాముణ్ణి కావలం కాకులంతా చెట్టుమీదినుంచి యాకాయి.

"ఆ కుర్రవాడు నిన్నుంబలేదు కదా ఎందుకంటే మనిషి తెయ్యి తగిలితే కాకి మైలపడుతుంది. మైలపడ్డ కాకి నెవరూ పెళ్లాడదు." అంది కాకమ్మతల్లి.

"లేదమ్మా. నన్నా ఆద్యాయి తాక లేదు." అన్నది కాకమ్మ తల్లితో.

అనాటినుంచి కాకమ్మ వ్యవసాయం గా ఎక్కడికి వెళితే అక్కడికి పోసాగింది.

సీత

హాత్, ఉదతా! హాత్ ఉదతా! ఉరికి వెడతావా?

సీత

హాత్, సీతా! హాత్, సీతా! కప్పుక వెడతాను!

సీత

బుడిలేదు, బస్సులేదు, ప్రయాణ మెట్లాగా?

సీత

కొమ్మలుతెచ్చి అకులుతెచ్చి గూడు కడతాను, చిన్నా పెట్టా రెమ్మలుతెచ్చి చెక్రాలు కడతాను! తొండా గుర్రం బండికి జట్టి తోలుకు వస్తాను! బండిమీద కొరడా పట్టుక జైతా యిస్తాను.

కాకి వెడతా, బొంబాయి వెడతా, కలకత్తా చూస్తా!

కావలిసాస్తే ఢిల్లీకూడా కదిపేసే వస్తా!

జిన్నాగారికి గాంధీజీకి స్నేహం చేస్తాను.

చెన్నానట్నం సాయంత్రానికి చెంగున వస్తాను.

